

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7565; Zagreb št. 39.011, Praga-I. unaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nismo pod varuštvo

Splošno priznana in obče veljavno pravilo mednarodnega življenja, ki je tudi v mednarodnem pravu kodificirano, je, da se nobena država ne vmešava v notranje zadeve druge države. To pravilo je postavila in izvajala demokracija proti reakciji v preteklem stoletju, ko je Metternich v imenu »svete« alijance vtikal svoj nos v vse mogoče tuje zadeve, kjerkoli je zavohal kakšen upor ali nagnjenje k uporabi zoper razne narode vsiljene režime in kakšno težnjo k izpremembi nevdržnega stanja tiranije in gospodarskega izkoriščanja ljudstva po izkvarjenih ali nesposobnih potentatih. Bila je v prvi vrsti Anglija, ki se je takemu poseganju osrednjih evropskih cesarstev in carske Rusije v notranje zadeve drugih narodov postavila po robu in tako veliko pripomogla k njihovi osvoboditvi od neljubega, vsiljenega tujega varuštva nad njihovim notranjim političnim življenjem in razvojem. Danes pa, ko so v smislu Wilsonovih načel in pakte Zveze narodov vse kulturne države priznane kot enakopravne in neodvisne, naj so velike ali male, se zdi, da so ravno tako zvane zapadne demokracije v praksi popolnoma pozabile na osnovno pravilo mednarodnega sožitja, da naj ima vsaka država in narod tisti režim, ki ga sam hoče ali trpi pa da ni nikomur nič mar, kako se kdo vlada, ali demokratično ali avtoritarno, monarhično ali republikansko, svobodno ali konservativno.

Nedavno se je v Romuniji ustanovil režim g. Goge, ki ga, kakor je videti, ljudstvo odobrava, ker hoče ubogega romunskega kmeta rešiti

To mora vsak vzeti na znanje, vso zadevo pa prepustiti romunskemu narodu, ki se ga novi režim edino tiče; če mu bo všeč in bo ustrezal njegovim potrebam, ga bo trpel ali celo še podpiral, če ne, ga bo lahko strmoglavil ali pa tudi ne — z eno besedo, naj se zgodi v notranjem življenju Romunije karkoli, tujih držav to nič ne briga. Zlasti ker jim romunska vlada sploh ni ničesar prizadela, kar bi bilo proti zakonom človečnosti in občega blaga.

za kar ima polno pravico, drugim pa prepovedati obrti in posle, ki jih izrabljajo v gospodarsko izmозgavanje ljudstva, v oduševstvo in prilastitev velikih posestev, ki po pravici pripadajo zemlji lačnemu in potrebnemu romunskemu kmetiču.

Komaj je nova romunska vlada to svojo namero obelodanila, že so uradni zastopniki nekih velikih demokracij tostran in onstran Atlantika storili pri romunski vladi odločen in slovesen korak.

S kakšno pravico, vprašamo?

Sovjetski režim že dvajset let tlačil in mrevrari rusko ljudstvo, preganja Ukrajince, ki jih je veliko več kot je Židov na vsem svetu, je uničil georgijsko republiko in pravkar pod najzlobnejše izmišljenimi pretevezami zopet pošilja verne pravoslavce v trumah umirati v sibirski delovne tabore ali pa naravnost na morišče, samo zato, ker verujejo v Boga in v večnost. Ali smo kdaj slišali, da bi toli pobožna angleška in ameriška demokracija pri sovjetski vladi proti temu vložili v imenu človečanskih načel protest ali da bi bila vlada francoske ljudske fronte, ki se toliko ponaša s svojimi svobodoljubnimi principi v prid vseh ljudstev na zemlji, pri prijateljskem režimu v Kremlju posredovala za zatiranje in preganjanje sloje v Rusiji? In kaj bi rekli v Angliji, če bi se zastopnik kakšne tuje države oglašil v senčnemski palači, da v imenu humanitete, samoopredelitve narodov in osnovnih ljudskih svoboščin protestira zoper to, da tuja država v Palestini v prid židovskim priselencem, ki domačine ženejo na boben in se polnčajo njihove zemlje in prirodnih bogastev, kroti ogromno arabsko večino domačega prebivalstva z letalskimi bombami, tanki in mitraljezi? Ali če bi kdo v Parizu »odločno in slovesno« napravil uraden korak, ker zapirajo pristaže desnice, medtem ko komunisti smejo oboroževati in vežbati svoje napadalne rdeče milice? Ali če bi se drznil kak evropski diplomat v beli hiši v Washingtonu opomniti vlado severne ameriške Unije, da naj svojim črnem dejansko da vse tiste pravice in tisto dostojanstvo, ki jim pripada kot ljudem in državljanom?

Seveda ne bo nihče tega storil, ker bi tako zvane velike demokracije z največjim ogorčenjem odklonile tako intervencijo, ki jih čuli, krši mednarodne pravne principe in običaje in pomeni poseg v njihovo suvereniteto. Velike demokracije pa to smejo, ker očividno stoje na stališču, da kar veliki sme, mali ne sme ali, quod licet Jovi, non licet bovi. Noben državnik ali uradni politik ter reprezentant tudi ne sme javno kritizirati francoske »demokracije«, v kateri, kakor znano, ne vlada ljudstvo, ampak nekaj advokatskih in vele-denarskih klik v družbi z generalnimi tajniki rdečih-strokovnih zvez, ali pa angleško »demokracijo«, o kateri Chersterton v svoji knjigi

Konferenca „rimske trozveze“ v Budimpešti:

„Rimski protokoli niso zaprt krog“

Budimpešta, 12. jan. AK. Na sinočnjem banketu je imel zunanji minister Kanya govor, v katerem je dejal: »Države-podpisnice rimskih protokolov so čisto dobro vedele, da je njihovo sodelovanje podrejeno možnosti, da se ustvarijo pogoji za širše sodelovanje z ostalimi državami. Sedanja konferenca je bila tudi sklicana v duhu pomirljivosti kakor prejšnje in bo samo še izpopolnila sporazume o osnovnih vprašanjih, ki so sedaj na dnevnem redu.«

Nato je govoril italijanski zunanji minister Ciano, ki je med drugim rekel: »Naše tri države so se povezale s trdnimi vezmi ne samo skupnih interesov, ampak tudi na temelju stalnega in sistematičnega dela za mir. Rimski protokoli so sicer naslonjeni na politične in gospodarske običaje med tremi državami-podpisnicami, vendar pa niso kaka zapora ali izkjučujoč krog, ki bi odklanjal ostale podonavske države. Nasprotno, menimo, da imajo ti protokoli namen, da podpro sodelovanje vseh srednjeevropskih in podonavskih držav. V tem duhu je naše skupno delo postavljeno na stvarne temelje in zato je popolnoma mogoč razvoj rimskih protokolov. Zadovoljni lahko ugotovimo, da smo se zmerom

Romunski zunanji minister Micescu in dr. Milan Stojadinović v razgovoru v zun. ministertvu.

trudili tudi izven okvira naših posebnih interesov ustvariti trdne pogoje za ustaljenost v srednji in podonavski Evropi.«

Kot zadnji je govoril avstrijski državni podtajnik Guido Schmidt, ki je poudaril, kako iskreni odnosi vežejo vse te tri države. Naglasil je, kako srečne predloge so sestavile Italija, Avstrija in Madžarska na vseh poljih mednarodnega sodelovanja, posebno je prepričan, da bo ta konferenca še okrepila prijateljske vezi med temi tremi državami in poglobila njihovo medsebojno sodelovanje. Nato je opozoril na delo konference v Rimu in na Dunaju in dodal naslednje: »Ti naši spomini nas močno vežejo na veliko sebnost Mussolinija, ki je gibal vsega tega našega dela. Prepričani smo, da bodo tudi naši posveti rodili lepe sadove v okviru rimskih protokolov.«

Avstrijski politični krogi trdijo, da so zadovoljni z izidom budimpeštanskih posvetovanj. Odločno stališče Italije, da se ne odreče svojemu varstvu v Podonavju, izhaja jasno tudi iz današnjih posvetovanj. V dobro poučenih krogih poudarjajo, da so politična vprašanja igrala veliko vlogo, pri čemer pa so se upoštevali tudi gospodarski odnosi. Ob času, ko se med Berlinom, Dunajem in Prago ter Berlinom in Beogradom sklepajo gospodarski sporazumi, je dana možnost, da se z dvostranskimi pogodbami zboljša tudi gospodarski položaj srednjeevrop. držav.

USA — oborožen varuh miru

Washington, 12. jan. b. Trdijo, da Roosevelt pripravlja spomenico na svetovno javnost, v kateri bo odločno poudaril stališče Združenih držav, ki hočejo z močno oborožitvijo zagotoviti mir. Roosevelt bo napovedal svoj oborožitveni program:

1. Popolno modernizacijo in mehanizacijo ameriške kopnene vojske;
2. Zgraditev močne mornarice, ki bo sposobna varovati mir na vsem svetu;
3. Zgraditev najmočnejšega letalskega brodirva na svetu ter zagotovitev njegove premoči.

Predsednik Združenih držav Roosevelt je imel včeraj večurno konferenco s petimi predstavniki

V političnem oziru je upati, da se bo temeljito proučilo vprašanje narodnih manjšin in da ga bodo rešili mnogo uspešneje kakor doslej. To velja zlasti za madžarske manjšine v Rumuniji.

Namesto „uradnega poročila“ — spomenica

Nocojšnja izdaja »Weltblatt« prinaša iz Budimpešte vest, da se konferenca držav rimskega protokola ne bo zaključila s običajnim uradnim poročilom, ampak s spomenico, ki je bodo vse tri države kot idejni dokument naslovile vsemu javnemu mnenju. Madžarska in Avstrija ne bosta izstopili iz ZN, pač pa bosta priznali Francovo vlado v Spaniji. Avstrija in Madžarska tudi ne bosta pristopili k paktu proti Kominterni, pač pa bodo vse tri države v spomenici ostro obsodile delo komunizma.

Zunanji ministri Italije, Avstrije in Madžarske so se popoldne vrnili z lova v Višegradu. Zanimivo je, da je na lovu bil tudi vojvoda Jožef Habsburški. Zadnji sestanek med udeleženci konference se je začel zvečer ob 19.30 v predsedstvu madžarske vlade. Na konferenci so predsednika vlade Schuschnigg in Daranyi, zunanji ministri Ciano, Schmidt in Kanya. Po tem zadnjem sestanku bodo podpisali skupno spomenico, ki bo verjetno objavljena ponoči. (Ako bo prebrana pred polnočjo, jo bomo objavili v naši drugi izdaji.)

Anglija — za prosto pot v Indijo

London, 12. januarja. b. Pomorski urednik »Daily Herald« objavlja senzacionalne podrobnosti o sklepu angleške vlade, ki se nanašajo na obrambo pomorskih oporišč britanskega cesarstva. Anglija hoče predvsem zagotoviti svobodno pomorsko pot v Indijo; zato bo v primeru, da bo oviran promet na Sueškem kanalu, zgradila pristanišče Freeport v bližini Dakarja na zahodni afriški obali. To pristanišče bo zgradila v pomorsko

Zemljevid angleških letalskih oporišč v Sredozemskem morju, ki kaže, kakšna območja obvladuje Anglija z doseganjem letalstva iz oporišč v Gibraltarju, na Malti, v Port-Saidu in na Cipru.

o Dickensu pravi, da se od tistih časov, ko je Dickens živel in se za ljudske pravice boril, ni bistveno nič spremenilo in da je »bedak tisti, ki veruje, da se je Anglija resnično obnovila, postala demokratična država in se osvobodila korupcije, pač pa londonski parlament slejkoprej obstoja prvič iz zastopnikov, ki vedo, da so mesta v vladi in njeni upravi dobra korita, drugič od takih, ki vedo, da so razne veleoficielne izjave gola sleparija in tretjič od takih, ki sploh nič ne vedo, pa se vseeno dobro imajo.« Nekaj bo tu pesniško pretiranega, veliko pa je res, kar ve vsak, ki je količikaj pogledal za kulise te demokracije. Toda tega se nihče ne sme dotikati, če neče, da nastane velik škandal, pač pa je smel vrhovni predstavnik neke take velike demokracije nedavno v svojem radio-govoru dati Evropi lekcije, kakšno vladavino naj si njeni narodi izbirajo. Tukaj nekaj ni v redu in smemo po pravici govoriti o dvojni morali, ki enemu dovoljuje, da sme vse, kar hoče in kar mu konvenira, naj bo tudi proti najosnovnejšim mednarodnim načelom, drugi pa naj se celó na svojem področju, kjer mu mednarodno pravo priznava popolno neodvisnost in suvereniteto, pokori volji svojih velikih varuhov in nadzornikov... Najbolj zgovoren dokaz velike hinavščine, ki jo v tem oziru »velike demokracije« uganjajo, je Egipt, kjer je mladi kralj Faruk, ki je v Londonu zelo

dobro zapisan, čez noč na fašističen način odstavil parlamentarno večinsko narodno vlado zato, ker se ne strinja z njegovo anglo-filsko politiko, pa noben liberalni in marksistični list, ki sicer toliko brani demokracijo in se zaganja v fašizem, ni našel besedice, da bi državni udar kralja Faruka žigosal. Takoj pa ves ta tisk zavpije, če kje stopijo na prste Židom ali pa ne delajo politike, kakršna bi bila po godu zapadnim »demokracijam« in gospodu Litvinovu.

Proti temu se je treba odločno upreti. Države Podonavja in Balkana, kakor tudi vzhodne države niso več vazalne države ali pa kakšne kolonije in pod zaščito stoječa ozemlja. Tudi Romunija ne. »Male države« si bodo svojo usodo krojile same in se bodo vlade tako, kakor same hočejo in bodo tudi same izvajale in izravnale svoje notranje borbe in napetosti. Noben blok velikih držav, naj se imenuje demokratičen ali avtoritaren, jim ne bo narekoval svoje ideologije, notranjega ustroja in smernic, nihče, pa naj bo naš zunanje-politični zaveznik ali pa naš nasprotnik. Veseli nas, da se je ves romunski narod solidarno in odločno postavil po robu tuji intervenciji v lastne zadeve, ker je to dokaz, da se na jugu in vzhodu Evrope zavedamo, da smo državljani »svobodnih držav, ki ne bomo trpeli nobenega varuštva in nadzorstva. V svoji hiši smo gospodarji mi!

Trgovinska pogajanja z Italijo — zastala

Ameriški uradni krogi izjavljajo, da ni prišlo do sklenitve trgovinske pogodbe med Italijo in USA iz teh razlogov:

1. Italijanska vlada je želela, da se naj za novo pogodbo pogaja grof Ciano v imenu italijanskega kralja in abesinskega cesarja;
2. Italijanska vlada je odbila ukinitve kontrole nad trgovino.

Trenutno se trgovinski odnosi med obema državama urejajo po začasnem sporazumu, ki je bil podpisan v Rimu. Ameriško zunanje ministrstvo še ni objavilo ničesar o nadaljnjih pogajanjih z Italijo.

Poslanik USA v Londonu — katoličan

Na ameriško poslanništvo v Londonu je imenovan prvič v zgodovini katoličan in sicer g. Kennedy. Novi poslanik pripada zelo odlični ameriški družini in je njegova žena hčerka mestnega župana iz Bostona. V družini se mu je rodilo 9 otrok. G. Kennedy velja za pristranskega prijatelja predsednika Roosevelta.

Regent Horthy obišče Poljsko

Varšavski listi toplo pozdravljajo napovedan obisk madžarskega regenta admirala Horthyja in poudarjajo, da bo Poljska pozdravila Horthyja s prisrčnostjo, ki izvira iz stoletnega prijateljstva med obema narodoma. Tudi opozicijski listi pozdravljajo obisk madžarskega regenta. List »ABC« piše, da je regent Horthy danes porok za moč Madžarske in za njeno obnovo.

Micescu v Beogradu, sprejem na kolodvoru (od desne): Micescu, njegova žena (z rožami), dr. M. Stojadinović.

Zemunska vremenska napoved. Pretežno jasno z zvečano meglo. Zagrebska vremenska napoved. Jasno z lahno meglo.

Dunajska vremenska napoved. Milo, v zaprtih dolinah še mraz, še zelo oblačno, počasi se bo zjasnilo.

Letna vremenska napoved. — Schafflerjev vremenski koledar za 3 din iz Cirilove v Mari-boru. Preprodajalec popust.

Sklep japonskega cesarskega sveta:

Vojna - do uničenja Čangkajška

Tokio, 12. jan. TG. Zastopnik zunanjega ministrstva je agenciji »Domei« povedal, da so bili sklepi, ki jih je sprejela skupna konferenca ministrov in zastopnikov cesarskega generalnega štaba, zelo važni. Podrobnosti ne more navesti, ve pa toliko, da je konferenca izrazila svojo pripravljenost za mirovna pogajanja, toda pod pogojem, da ali Čankajškova vlada preneha delovati proti Japoncem in se proti njim vojskovati, ali pa da se popolnoma odstavi. Zastopnik zunanjega ministrstva je pristavil, da se je kronski svet prepričal, da Čankajšek še vedno hujša k nadaljevanju odpora proti Japoncem in da torej ne preostaja drugega, kakor da Japonska svoje delo nadaljuje tako dolgo, da bo državna uprava Čankajška popolnoma iztrebljena. Na Kitajskem mora vladati režim, ki Japonci ne bo sovražna. To je edini cilj japonskega posredovanja na Kitajskem. Na kronskem svetu se je zavzel za najostrejši postopek proti Kitajski notranji ministru Suceču, ki je zahteval, da Japonska napove vojno Čankajšku, kajti končni cilj sedanjih japonskih naporov na Kitajskem mora biti, da iztrebi protijaponsko miselnost sedanje kitajske uprave. Ako mirnim potom to ni mogoče, pa bo šlo s silo.

Ameriški denar na Kitajskem

Newyork, 12. jan. TG. Tajnik za zunanje zadeve Hull je predložil zunanjepolitičnemu odboru senata točen popis o interesih, ki jih imajo Zedinjene države na Kitajskem in ki jih mora država v sedanjem sporu med Kitajci in Japonci braniti. Hull je med drugim izpovedal, da je poleti 1937 živelo na Kitajskem okroglo 10.500 Američanov, a da jih je sedaj kvečjemu še 6.000. Ameriško vojno brodovje v kitajskih vodah znaša 13 vojnih ladij z 2.000 mož posadke. Zedinjene države, odnosno njemu državljani imajo na Kitajskem vložena denarja v znesku 132 milijonov dolarjev (okrog 6 milijard din), vsota, kateri je treba pristiati še 40 milijonov kitajskega posojila (2 milijardi din) in prav toliko, torej še 40 milijonov dolarjev, kolikor je vredno premoženje ameriških misijonarjev na Kitajskem. Hull je dodal, da bi Amerika ščitila tako življenje svojih državljanov kakor njihovo premoženje.

(10 milijard din, to je za Ameriko in v primeru z Anglijo mala vsotica. Iz tega se najbolj naučimo, zakaj se Amerika na noben način neče odločiti, da bi nastopila proti Japonci v zaščito

Kitajske, kajti denarni interesi Amerike na Japonskem so mnogo višji. — Op. ured.)

Hud potres

Nekaj minut po polnoči po krajnem času so čutili na zapadni Japonski hud potres. Ljudstvo je v divji paniki bežalo iz mest, da si reši življenje na prostem. Nešteto zgradb je potres porušil. V vsej Osači so pretrgane telefonske zveze, da še ni bilo mogoče dobiti vesti o obsežnosti katastrofe. Potres, ki je imel epicenter v okolici Vajakame, so čutili tudi na otokih Kišū, Široki in Tokushima. Vest, ki prihaja o potresu so zelo pomanjkljive, zaenkrat še ni mogoče preceiniti škode in tudi še ni znano število človeških žrtev.

Pregled bojišč

Tokio, 12. jan. TG. Radioodajna postaja agencije Domei poroča s kitajskimi bojišči naslednje vesti.

Na severni kitajski fronti je približno polmilijonska kitajska armada na neprestanem begu proti jugu. Kitajske čete se na vsej fronti umikajo na južno stran Rumene reke, na vzhodnem delu fronte pa proti železnici okrog Lung-haj. Kitajce vodi proti jugu strnjena japonska ofenziva, ki napreduje v dveh smereh in sicer po progi Peking-Hankov in po progi Tjencin-Pokov.

Čete pod poveljstvom kitajskega generala Juhsueh-tunga, ki so zadnje tedne požigale japonska posestva po pokrajini Šantung, predvsem pa v okolici Cingtava, bežijo sedaj iz šantungske pokrajine proti lunghajski železnici med Hsuevom in Kajfengom, ter proti Hajčavu (Hajchow) v naravni črti od Cingtava proti jugu.

Kitajske čete pod poveljstvom generala Han-tu-čaja, ki je bil guverner pokrajine Šantung, pa se v hitrem begu umikajo proti Hsuehovu (Hsuehovu) vzdolž železnice Tjencin-Pokov. Japonci so na tem oddelku fronte že zasedli Tsohlien in Cinnig. Opozavljajo pravijo, da bodo te bežeče čete, kakor hitro bodo skušale na svojem begu prekoriniti mejo pokrajine Anhui, zadele na neradne kitajske čete, ki jih bodo skušale zadržati in obrniti nazaj proti Japoncem.

Čete kitajskega generala Sunčjuana, ki poveljuje 20. kitajski armadi, so v popolnem razsulu in bežijo proti Tungmingu, da se rešijo iz obkoljevalnega poskusa japonske ofenzive. Tungming leži na južnih obronkih pokrajine Hopej. Tam stoji kitajski general Čangčung, ki se mu hočejo pridružiti.

Kitajski generali Šangčien, Fengčian-haj in Vangfulin so morali s svojimi armadami zapustiti pokrajino Hopej, kjer so se še zadrževali ter so sedaj zasedli nove postojanke v pokrajini Hoana pri Vučihu, ki leži severno od železniškega križišča Čengčow (Chengchow) na progi Peking-Hankov.

Najbolj prodorna je japonska ofenziva na progi Tjencin-Pokov, kjer je japonski napad zanesel popolno zmago v kitajsko obrambo. Kitajci med begom uničujejo vse železniške naprave. — Okrog postaje Lijenjunčang pri Kaichowu so vsa javna poslopja in zgradbe uničene. Poročila pravijo nadalje, da nameravajo Kitajci na vsak način držati Čengčav (Chengchow), če bi Japonci zasedli Hsuehovu. Kitajski general Hanfuš pride pred vojno sodišče, ker je Tsian prepustil Japoncem.

Japonske čete so zasedle veliko mesto Cingtau. Zasedli so ga japonski mornarji brez vsakih bojev. — Nemško odposlanstvo (Cingtau je bila svojevčasno nemška kolonija) je prišlo Japoncem nasproti in jih prosilo, naj mesto mirno zasedejo.

Na šanghajski fronti Japonci napredujejo po načrtu in nikjer ne zadenejo na resen odpor.

Na fronti pri Kantonu so japonske vojne ladje skušale izkrcati vojake pri fortu Bocca Tigris, toda ko so topovi s forta začeli z ognjem, se je izkrcavanje prekinilo. Japonci hočejo z zasedbo Kanta preprečiti dovoz vojnega materiala, ki ga Kitajska dobiva, skozi pristanišče v Hongkongu.

Nova mirovna ponudba

Dopisniki rimskih listov poročajo iz Tokia, da sklepi večeršnje cesarske konference zaenkrat še ne bodo objavljeni. Ti sklepi bodo imeli daljnosežni pomen za razvoj dogodkov na Kitajskem. Ni izključeno, da bo Japonska poslala formalen ultimatum Kitajski pred napovedjo vojne. V dobro poučenih tokijskih krogih pa vendarle prevladuje mnenje, da bo posredovalno delo nemške diplomacije le dovedlo do pozitivnega izida. V zvezi s temi informacijami so diplomatski krogi pripravljeni, da je japonska vlada poslala maršalu Čankajšku novo mirovno ponudbo in pričakujejo z največjim zanimanjem odgovor kitajskega maršala. Ravno iz tega vzroka niso bili večer objavljani sklepi cesarske konference.

delegacijo vodi senator Amadeo Gianini. Italijanska in naša delegacija sta se sestali ob 11 v zunanjem ministrstvu. Konferenco je vodil pomočnik zunanjega ministra Milivoj Pilja. Sestanek je bil uradni in brez posebnosti. Konferenca se bodo jutri nadaljevala.

Pred odhodom dr. Stojadinoviča v Berlin

Berlin, 12. jan. AA. Snoči sta prispela v Berlin gospi in g. v. Heeren, nemški poslanik v Belgradu, ki ostane v nemški prestolnici ves čas obiska, ki ga bo napravil predsednik jugoslovanske vlade in zunanj minister dr. Milan Stojadinovič v Nemčiji. Z njim sta prispela tudi nemški vojaški ataše v Belgradu general Faber v. Fur in g. dr. Hribovšek, nemški tiskovni ataše v Belgradu. Obenem z njim sta prispela v Berlin tudi ravnatelj agencije Avale Milan Jovanovič s političnim urednikom agencije dr. St. Verničem.

Novi vlaki za smučarje

Na pobudo Zveze za tujski promet v Ljubljani je Direkcija državnih železnic vpeljala ob sobotah zvečer priključek na gorenjski brzi vlak, kar omogoča smučarjem, da še isti večer pol ure pred polnočjo dosežejo na postajo Rateč-Planica. In nedeljski smučarski vlak, ki odhaja v nedeljo zjutraj ob 6 iz Ljubljane, ura se pa iz Bohinjskega kola in iz Gorenjske doline ob 7 zvečer.

Belgrad, 12. jan. m. Nj. Vis. kneževiča Aleksander in Nikola sta danes dopoldne obiskala angleški otroški vrt v Pašičevi ulici, ter sta prisostvovala uri iz angleške konverzacije.

Kako naj se obnašajo duhovniki

Socialistično glasilo »Delavska politika« se je silno razhudila nad vsi duhovščino, ker je Mussolini ob koncu letošnje letine sprejel 60 italijanskih škofov in 2000 duhovnikov in se jim zahvalil za sodelovanje pri povzdigi žitne proizvodnje v Italiji. »Delavska politika« kar ne ve, kako bi izrazila zaničevanje do teh duhovnikov, ki so italijanskega kmeta učili pridelovati žito, da je danes Italija v tem oziru že skoraj neodvisna od inozemskega uvoza. Po drugi strani se pa spominjamo, kako huda je bila na špansko duhovščino, češ, da je ta pustila kmeta v revščini in ga ni izobraževala v poljedelstvu. Vemo tudi, da je polna slave do vseh tistih režimov, ki duhovnikov preganjajo in pobijajo, ker po načelih vere ne morejo in ne marajo sodelovati z njimi na drugačnih poljih, kakor pa je pospeševanje domačega poljedelstva. Najbrž so slovenski socialisti nevoščljivi italijanskim duhovnikom, da jim je Mussolini dal priznanje za njihovo patriotsko delo, in nevoščljivi tudi Blumu in drugim francoskim državljanom, ki jim je papež podelil visoka odlikovanja. Sploh jim ne gre v račun, da je Cerkev tako neodvisna od dnevnih režimov in povsod skrbi le za blaginjo ljudstva in jo podpira pod vsakim režimom. Če bi se slovenski socialisti vsaj toliko brigali za dobro socialno zakonodajo in blaginjo delavstva, kakor se brigajo za buržujske krematorije, bi pa to lažje razumeli.

Branje knjig v Sarajevu

V Sarajevu so tri večje javne knjižnice (Prosveta, Napredak in v Delavski zbornici), ki imajo skupaj 160.000 knjig. Mesto pa ima 80.000 prebivalcev, da torej na vsakega prebivalca prideta po dve knjigi. Letno pa se v Sarajevu prebere samo do 50.000 knjig, to se pravi, da vsaki drugi Sarajevčan prebere na leto po eno knjigo. Sarajevske knjižnice imajo nekaj manj kot 5000 obiskovalcev. Tako sliko prosvetnih razmer v Sarajevu priobčuje belgrajsko »Vreme«.

Samozavest ...

Ob poročilu, da je slovenska katoliška leposlovna revija »Dom in svet« prenehala izhajati, pravi »Hrvatska straža«, da je znani članek o Španiji v katoliški javnosti sprožil velike razprave, ker je bil v nasprotju z znano poslanico španskih škofov in odgovori škofov vsega sveta. Ob koncu pa samozavestno pravi: »Mi Hrvatje smo lahko zadovoljni, da v naših katoliških vrstah takih pojavov sploh ni bilo, razen nekaj akromnih poizkusov. Tega smo veseli brez ozira na to, ker nas bodo jugoslovani in pristaži jugoslovanske ljudske fronte proglasili za »nazadnjake«.

Senatorski kandidati v primorski in savski banovini

Na konferenci pristašev bivše HSS v Splitu, kateri sta prisostvovala tudi dr. Šutej in prof. Tomašič, so določili kandidate za nadomestne senatorske volitve. Za nosilca HSS kandidatne liste je bil izbran Šimen Balamarič, kmet iz Mandaline pri Šibeniku, za drugega kandidata pa Dinko Sarnecki, župan na Korčuli. Za namestnika sta bila določena Šimen Matin, kmet iz Velikega Ograjenika (občina Mostar), in Ilija Škobilj, hotelar v Konjicah.

Za senatorske kandidate v savski banovini pa je vodstvo b. HSS postavilo nekatere od tistih svojih pristašev, ki l. 1935 niso mogli kandidirati pri volitvah v skupščino, in sicer: prof. Jakob Jelačić, dr. Ivan Pernar, odvetnik, in dr. Jurij Krnjevič, ki pa še vedno živi v Švici in še ni gotovo, ali se bo vrnil pravočasno, da bi mogel osebno opraviti nekatere formalnosti, kakor jih zakon zahteva.

V Belgradu se je danes zaradi priprav za bližnje senatske volitve sestali ožji glavni odbor JRZ. Sejo je vodil predsednik glavnega odbora dr. Milan Stojadinovič, udeležili pa so se vsi člani ožjega glavnega odbora. Kot zastopnik strankine organizacije v Sloveniji sodelujejo na sejah notranji minister dr. Korošec, minister dr. Krek, bivši minister dr. Kulovec, senator Smodej in poslanec dr. Klar. Dopoldanska seja je trajala od 10 do 13. Popoldanska seja pa se je pričela ob 4. Ob času poročila seja še traja.

Seja ožjega glavnega odbora JRZ je bila končana ob pol 9 zvečer. Na njej so se pretresala vsa notranjepolitična vprašanja ter so bile izvršene vse priprave za bližnje senatorske volitve. Tozadevno so bili sprejeti potrebni sklepi. O današnjem zasedanju ožjega glavnega odbora JRZ bo jutri opoldne strankino tiskovništvo izdalo še posebno poročilo.

Maščevanje s klobasami

V neki občini na Gorenjskem so bile v decembru občinske volitve. Kakor povsed drugod se je zgodilo tudi tu: doslej tako nesporna jns-arska »večina« je pogorela in postala manjšina. Vse je mislilo, da je s tem vse opravljeno in da ne bo nobenih posledic. V kraju pa je tudi bogataš in voditelj vsega naprednjakarstva in obenem polvolnik vsega jns-arstva, ki je imel sicer hvalevredno navado, da je vsako leto za božič poslal železničarjem — klobase. Letos pa so minili že vsi prazniki, ki bi za taka darila mogli priti v poštev, toda klobas ni od nikoder, ker so se železničarji spozabili tako daleč, da niso volili JNS liste. Ti »zleko prizadeti« uradniki gotovo niso pomislili na stežko posledice, ki bi jo ugnelniki imeli njih poguma nepremišljenost in se bodo v bodoče gotovo soglasno izrekli za — kolone. Tako bi bila na strani kolon vedno »večina«.

† Inž. Adolfe Pehlar

Belgrad, 12. jan. m. Včeraj popoldne je na kirurškem oddelku tukajšnje državne bolnišnice podlegel poškodbam rudarski inženir Rudolf Pehlar z Jesenice. Pokojnega Pehlarja so na prvi dan pravošlavnih božičnih praznikov napadli delavci v rudniku Trebča »Mines Limited« na Koponiku ter so mu prizadeli 17 težkih ran po hrbtu, vratu in trebuhu. Rudarska uprava je težko ranjenega inženirja takoj prepeljala v belgrajsko državno bolnišnico, kjer pa je kljub prizadevanju zdravnikov težkim poškodbam podlegel. Danes po izvršeni sodni komisiji obdukciji je v katoliški kapeli opravil dopolne mrtvaške molitve superior lazarištev na Čukarici častil gospod Alojzij Pohar. Truplo je bilo prepeljano na železniško postajo, od koder je bilo odpeljano z nočnim vlakom osebni vlakom ob pol 7 na Jesenice. Pogrebu pokojnega Pehlarja v Belgradu so prisostvovali zastopniki angleške rudarske družbe Trebča Mines Limited, ki so položili na krsto tudi več vencev. Zastopniki te družbe kakor tudi predstavniki tukajšnje rudarske glavarstva in več rudarskih inženirjev so izrazili sožalje očetu pokojnega Pehlarja. Napadalec so oblasti zaprle in prepeljale v zapore na okrognem sodišču.

Proračun poštnega ministrstva

Belgrad, 12. jan. AA. Na današnji seji finančnega odbora je poštni minister Vojko Cvrkič predložil ekspozitve svojega ministrstva in dejal med drugim:

Proračun izdatkov za 1938-39 znaša 418.105.159 din. V primeri s proračunom za leto 1937-38 je po višja za 38.712.748 din. Proračun smo povečali. Po tem proračunu predvideno število uslužbencev znaša 11.565. K temu številu je treba dodati še 1333 pogodbenih poštarjev. Pogodbeni poštarji spadajo v partijo 754. Njihovi osebni izdatki znašajo 21 milijonov 855.000 din. V primeri s proračunom za l. 1937-38 je ta izdelek povečan za 1.385.000 din. To prihaja zato, ker se je promet malone pri vseh pogodbenih poštarjih dvignil.

Izdatki za brzojavno in telefonsko službo znašajo 38.440.000 din ali 9,20% od skupnih določenih izdatkov.

Poštna služba je važno sredstvo kulturnega, socialnega in gospodarskega življenja in se zaradi tega izpopolnjuje od leta do leta in prilagodeva sobnim potrebam. Z dvigavanjem splošne kulturne stopnje in s krepitvijo gospodarstva nastajajo tudi za pošto službo nove naloge in nova vprašanja. Zaradi tega jo je treba neprestano zboljšati, razširiti in izpopolniti. Tudi v prihodnje bom skušal razširiti našo pošto mrežo v mejah proračunskih sredstev, čim bolj v korist podeželja in našega kmetovalca.

Telefonski promet je najbolj narasel in stremi za tem, da zavzame prvo mesto. Telefonske zveze v mednarodnem prometu prihajajo zelo počasi in je treba mnogokrat že napovedane govore sploh črpati. Vse to je v zvezi s prekomerno obremenitvijo obetojele zveze. Nove pogodbenne pošte je treba zvezati tudi s telefonskimi linijami. Vrh tega je treba mnoge obstoječe linije nadomestiti z boljimi. Že obrabljeni material pa obnoviti.

Pravkar so v teku nekatera večja dela pri nekaterih telefonskih centralah in mrežah ter nekaterih medmestnih telefonskih zvezah kakor n. pr. pri dubrovniški skupini avtomatičnega telefona, pri splitski skupini avtomatičnega telefona, pri avtomatični telefonski centrali v Zemunu, pri razširitvi belgrajske telefonske centrale z ustanovitvijo pomožne central na Kruskem vencu, v Senjaku in na Čukarici, pri povečanju kapacitete sedanje zagrebške telefonske centrale za 2.000 števk in v Ljubljani za 1.000.

Zaradi ugodnega zemljepisnega položaja je naša država izrazito prehodna dežela. Čez njo je najkrajša in najpravejša pot iz Srednje in Zapadne Evrope na bližnji Vzhod. Zaradi te okolnosti je potrebna uporaba podzemskih telefonskih kablov posebne konstrukcije. Sedaj prihajajo postavitev telefonskega kabla iz Belgrada v Zagreb in Maribor, Upam, da bo mogoče to vprašanje urediti tako, kakor zahtevajo naši državni interesi.

Radiofonija je velikega pomena. Naša radiofonija mnogo zaošča za drugimi državami. Naše postaje so po svoji moči majhne in njihov promet je zelo omejen. Sprejemni aparati so dragi in zaradi tega širšim množicam nedostopni. Naše sedanje postaje ne morejo ustrezati svojim nalogam. Potrebno bo zgraditi radijske oddajne postaje z večjo silo in z dobro notranjo organizacijo in s programatično razvitem vodstvom. Ta vprašanja se sedaj temeljito proučujejo. Povprečno naraste število radijskih naročnikov pri nas letno približno 10 do 12 tisoč. Izpopolnitve nove belgrajske postaje na 20 kw je močno razširila njen pomen in zato računamo, da bo ob koncu leta 1937-1938 število njenih naročnikov naraslo za 15.000. Število radijskih naročnikov znaša sedaj okrog 105.000. Do konca leta 1937-1938 bo naraslo na 108.000. Na koncu leta 1938-1939 pa bo po vsej priliki znašalo 123 tisoč do 125.000. Dohodek iz teh naročnin bo znašal 15,5 milijona.

Skupni dohodki tega ministrstva so za leto 1938-1939 določeni na znesek 601.700.000 din. Če jih primerjamo z izdatki, dobimo čisti dohodek v znesku 180.594.000 din.

Razmere na naših poštah vpijejo po izboljšani

Belgrad, 12. januarja. m. Finančni odbor Narodne skupščine je imel danes popoldne sejo, na kateri je pretresal proračun za pošto ministrstvo. Govorilo je več poslanec vladne večine in tudi iz vrst skupščinske opozicije. Od JRZ je med drugim govoril tudi poslanec Karel Gajšek o dolgotrajni slovenski zahtevi, da se proračun tega ministrstva decentralizira po direkcijah, da bi mogli dobiti pravo sliko o dohodkih in izdatkih ter o potrebi osebja. Pred kakimi 8 leti se je proračun centraliziral in od tega časa opažamo, da se vodi vsa osebna politika na škodo poštnega ravnanstva v Ljubljani. V decembru leta 1935 je bila izvršena sistematizacija mest in se je izkazalo, da ljubljanska direkcija potrebuje 1730 uslužbencev. Naša direkcija jih ima samo 1545, torej 185 premalo za redno poslovanje. Uslužbenci so tako preobremenjeni z delom, da bolehalo in morajo nekateri uradniki in uradnice delati po 14 ur.

Kulturno zblizanje med ČSR in Nemčijo

Praga, 12. jan. Med Prago in Berlinom se kažejo prvi znaki kulturnega zblizanja. Prvič po 5 letih bo praška oddajna postaja prenašala dne 18. t. m. koncert iz Berlina. Direktor Ingenohl od Schillerjevega gledališča v Berlinu se pogaja za več predstav v Pragi. Obratno je v načrtu prenos češkega simfoničnega koncerta v nemškem radiu in gostovanje praškega Narodnega gledališča v Berlinu in drugih mestih.

Romunija proti priselencem

Bukarešta, 12. jan. AA. (Stefani.) V poluradnih romunskih krogih govore, da se nanaša revizija državljanstva, podeljenega raznim strankam v Romuniji, na vse tiste, ki v dobi od leta 1913-1914 niso bili državljani romunske kraljevine in niso imeli pravice do državljanstva v krajih, ki so po vojni prišli pod romunsko oblast. Revizija torej ne bo zadela drugih državljanov: to se pravi, da manjšine v Romuniji ne bodo zaradi nje imele nobenih neprijetnosti. Omenjeni zakon je naperjen proti tistim tujim elementom, ki so se priselili po vojni bodisi v Romunijo, bodisi v kraje, ki jih je Romunija dobila po mirovnih pogodbah.

Italijansko - jugoslovanski gospodarski odbor

Belgrad, 12. jan. m. Davi je dopotovala v Belgrad italijanska delegacija stalnega italijansko-jugoslovanskega gospodarskega odbora. Italijansko

Kako je nastal film

„Poročnik indijske brigade“

Roman »Poročnik indijske brigade«, s katerim si je naš popoldnevnik »Slovenski dom« pridobil prijateljev in navdušenih bralcev, bomo videli v filmu tudi v Ljubljani. Film je tako lepo in prepričljivo delo o junstvu ljudi, ki so ustvarjali angleško svetovno državo, da bomo nedvomno ustregli bralcem, če jim povemo nekaj podrobnosti o tem filmskem delu. Vsebinska mu je glasoviti pohod slavne indijske brigade skozi dolino smrti pri Sebastopolju na Krimu, ko so Angleži z drznim, naravnost obupnim naskokom presenetili carsko vojsko in odločili vojno v korist zaveznikov. Ta pohod indijske brigade pa je hkrati maščevanje za pokolj, ki ga je izdajalski indijski maharadža zagrešil nad branilci indijske trdnjave Ckuboti, ki so se vdali premoči.

Junštvo tega oddelka angleške vojske je ovekovečil v glasoviti baladi veliki pesnik Tennyson, čigar pesnitev »Henoah Arden« je izhajala svoje dni v naši »Vigredie«.

Na snov te balade je postal pozoren ameriški film, kar ni čudno. Vsebinska je kakor nalašč za filmsko posnetje: dogodivšine indijske brigade v tujem, vzhodnjakem, skrivnostni, nevarnosti in zvičaj polnem indijskem svetu, so s svojo pestrostjo in bliskovitim menjavanjem dogodkov snov za napet in mogočen film. Zanj sta napisala besedilo v obliki romana pisatelja Jacoby in Leigh. Zgodovinske dogodke sta opletla z romantičnim okvirjem, ki ga tvori lepa ljubezen dveh bratov do enega dekleta, s čimer je zgodovinsko dejanje na pestrosti še pridobilo.

Warner Brossova filmska družba se je zavzela za to, da bo iz te knjižne snovi naredila velik zgodovinski film. Film naj bi ne bil nenavadna, pestra, malce zaljubljena, malce romantična reč, marveč naj bi ponazarjal misel o tem, s kakim junštvom in nesebično požrtvovalnostjo velikih in malih junakov se je ustvarjala veličina angleške svetovne države.

V ta namen so Amerikanci naravnost razsi-

pali z denarjem, da bi film dosegel čim večji uspeh.

Režijo tega dela so dali mojstru Mihaelu Kerteszju, glavni vlogi imata Errol Flynn in Olivia de Havilland, dve novi zvezdi na obzorju ameriškega filma, katerih sloves je zaradi nekaj dovršenih iger v dveh letih postal tako velik, kakor zlepa ne pomnijo.

Za tako obsežno filmsko delo s toliko dejanja, kakor ga ima »Poročnik indijske brigade«, je bilo treba ogromnih priprav. Pripravljalna dela, gradnje itd. so trajala poldrugo leto. Režiser Kertesz je s celo vojsko pomočnikov nabiral material in postavil zunanje osnove za film. Potoval je v vse kraje, kjer poteka dejanje te napete vojne zgodbe — v Indijo, Arabijo in na Krim.

Iz zgodovinskih del — knjig, listov, zbir — so posneli nad 2000 različnih slik o tedanjih nošah, orožju, o načinu vojskovanja, o življenju, ki je bilo pred 100 leti precej drugačno, kakor pa je danes, zato ta bi bil film do najmanjše podrobnosti izdelan zvesto po zgodovinski resnici.

Za veliki konjeniški napad na koncu so iz raznih ameriških konjušnic dobili 700 arabskih konj. Iz muzejev so si izposodili cela skladišča tedanje orožja — topov, pušk, samokresov, sabelj itd.

Slone, leoparda in kače, ki tudi igrajovažno vlogo v filmu, ki ga priredi Kan Surat, so dobili iz več živalskih vrtov v Hollywoodu, tako da je ta lov v filmu prikazan naravnost nazorno in prijemljivo.

Za slavlje na dvoru Kana Surata so najeli zbor pravih indijskih plesalk in godbenikov. Kot glavna plesalka nastopa indijska princesa Baigun, ki je zbor tudi izvežbala.

S tehnično dovršenostjo, kateri so pri izdelovanju tega filma posvetili toliko pozornosti, zvestobo do zgodovinskih dogodkov ter z nevsljivim poudarjanjem junštva so Amerikanci ustvarili dostojno filmsko delo, ki z veličastnimi slikami gledalce prevzame in prepriča. Film se ne ustvarja v kakem moralno motnem splozskem ozračju, kakor smo tega navajeni v tako imenovanih »tropskih« filmih, marveč poudarja smisel za pravo veličino človeških dejanj, v kateri zopet začetimo veličino pesnika balade o junakih iz Doline smrti.

Eksplodija v Tokiju: Ko so v Tokiju gradili podzemsko železnico, se je pod zemljo vnel plinski tank ter eksplodiral s tako silo, da je raztrgalo cesto. Plamen je iz ceste švigal cela nadstropja visoko ter je uničil še nekaj trgovin na cesti.

Danska kraljica, ki je smrtno nevarno obolela.

Po meddržavni slovesnosti osem mrličev v letalu

V nedeljo, 9. t. m., se je na meji držav Argentina in Brazila v Južni Ameriki vršila velika slovesnost, ki sta se je poleg drugih dostojanstvenikov obeh držav udeležila tudi oba kredsednika. Tega dne so namreč z veliko slovesnostjo polagali temeljne kamne za novi meddržavni most čez mejno reko, ki bo dolg 1300 metrov. Ker je kraj Passo los Libres, kjer je bila slovesnost, precej oddaljen, je mnogo gostov prihitelo k slavnosti v letalih. V letalih so potem tudi odhajali domov. Pri tem sta se ponesrečila kar dve argentinski letali. Eno je padlo na tla pri kraju Rivera in sta

Skrivnost obmejne gore

V okolici Limburga ob holandsko-belgijski meji stoji gora, ki jo imenujejo Flamci »Petersberge«. V tej gori je vse polno podzemskih votlin in duplin, ki niti učenjaki ne vedo, kako so nekdanj nastale. Ta gora in njene votline pa so zadnje dni začele silno zanimati vse obmejno prebivalstvo.

Zaradi precejšnje razlike v cenah, ki je med cenami v Belgiji in cenami v Holandiji, se je tukaj sila razvilo tihotapstvo. Ker pa je tudi tamkajšnja meja od obeh strani po carinskih stražah močno zavarovana, so se tihotapci izmislili, da bi ne bilo napak, ko bi se pri tihotapljenju poslužili duplin te obmejne gore. Kdo ve, kdo jim je to svetoval, dejstvo je, da so se začeli posluževati podzemskih poti za prehod iz ene države v drugo.

Podzemeljska pot skozi jame in dupline pa je zelo težavna in večkrat celo za življenje nevarna. Nekega dne se je na taki podzemeljski poti smrtno ponesrečil tihotapec. Tako je stvar prišla na dan in je za to skrivno pot pod zemljo izvedela tudi carinska straža. Obmejna straža je sedaj vedela, kako se godi in je brž dala zabetonirati izhod iz jame. Toda drugo jutro je straža ugotovila, da so tihotapci vseeno šli skozi goro na ono stran, ker so si v eni sami noči drugje izkopali drug izhod. To jim ni bilo niti preveč težavno, ker je kamen tiste gore zelo prhek in se rad kruši in lomi. Obmejna straža je brž zazidala že to luknjo. Pa tudi to ni nič pomagalo, ker so si tihotapci izkopali še tretjo luknjo.

bila dva potnika ranjena. Hujša nesreča pa se je zgodila drugemu letalu, v katerem se je vozilo osem višjih argentinskih častnikov, med njimi sin argentinskega predsednika. To letalo se je decela razbilo. Prva poročila sicer še niso vedela, kaj se je zgodilo s potniki, toda poznejša pa vedo povedati, da je vse mrtvo, kar je bilo v tem nesrečnem letalu.

Poročilo iz Buenos Airesa 11. t. m. namreč določno veli: Argentinsko vojno letalo, ki se je v njem vozil Edvard Justo, sin argentinskega predsednika, in osem višjih argentinskih častnikov, je v ponedeljek na meji Brazila in Urugvaja v viharju padlo na tla in zgorelo. Vsi ljudje, ki so bili v letalu, so mrtvi. Zanimivo pa je, da se je v nedeljo na slavnost predsednik argentinske republike peljal z ravno istim letalom, s katerim se je nazaj grede vozil njegov sin in se ponesrečil.

Angleški znanstvenik ustreljen v Sveti deželi

Iz Jeruzalema poročajo, da so obcestni razbojniki na cesti ustrelili znanega angleškega arheologa J. L. Starkeyja, ki se je v svojem avtomobilu vozil v Jeruzalem, kjer so tisti dan hoteli slovesno odpreti na novo zgrajeni arheološki muzej. Starkey je bil vodja angleške arheološke ekspedicije v Palestini. Vozil se je od Tel Duveira proti Jeruzalemu. Z njim vred sta se vozila njegov sofer in sluga, ki sta oba Arabca.

Kakor pripoveduje sofer, se je zločin zgodil takole: Malo prej, preden so prišli skozi vrata mesta Hebron, jim je prišla po cesti nasproti skupina arabsko napravljenih ljudi, ki so z orožjem v roki veleli, naj sofer avto ustavi. Vodja razbojnikov je pristopil k avtu ter vprašal Starkeyja, kakšne narodnosti je. Komaj pa je Starkey odgovoril, da je Anglež, so ga brž potegnili iz avtomobila ter ga kar tam sredi ceste z nekaj strelji pobili. Mož je izkrmavel, ne da bi mu bil mogel kdo pomagati. Soferju in slugi pa so razbojniki veleli, naj brž vozita naprej, kar sta tudi storila in v Hebronu takoj policiji naznanila, kaj se jim je med potjo blizu mesta zgodilo. Policija je bila takoj na nogah, vendar doslej še ni mogla izslediti zločincev.

Trije novi svetniki

Te dni je obredna kongregacija v Rimu zopet začela zasediti. Že letos je dokončala dva svetniška procesa, ki sta že dolgo vrsto let trajala. To sta procesa, da bi se razglasil za svetnika blaženi Andrej Bobola, jezuit in poljski mučenec, in Salvador Horta, španski frančiškanski laični brat, čigar telesni ostanke so shranjeni v mestecu Cagliari na Siciliji.

Ni pa še rešeno vprašanje, kdaj bo sveti Oče oba blažena na podlagi tega končanega procesa proglasil za svetnika. Poprej morajo še biti zaslišani pristojni škofje in pa konzistorij. Meseca novembra so v Vatikanu splošno mislili, da bo papež oba proglasil za svetnika že meseca decembra. Ker se to še ni zgodilo, je znamenje, da papež čaka še izida drugih preiskav ter da bo zaradi tega rok razglasitve kasneje.

V kratkem bo končan tudi svetniški proces blaženega Janeza Leonarda iz Luce, ki je bil ustanovitelj reda regularnih kanonikov ter se je zelo prizadeval, da se je ustanovila kongregacija de propaganda Fide. Živel je v 17. stoletju, a pod papežem Pijem IX. je bil prištet med blažene. Od

tedaj naprej pa traja njegov svetniški proces.

Kakor se govori, bo ta italijanski blaženi razglašen za svetnika istočasno s Poljakom in Špancem, in sicer najbrž na Vnebohod ali pa na Binkošti. Pa to je le govorica, katera pa stoji v nasprotju z verjetnostjo, da bo papež takrat najbrž že na političnih na svojem letovišču, od koder bi mu zdravniki z ozirom na slabo zdravje težko dovolili pot v Rimu in zopet nazaj. Zato je še vedno negotovo, kdaj bodo razglašeni novi svetniki.

Angleški policisti bodo lahko manjši

Vrhovna uprava angleške policije je razglasila, da bo poslej angleški policist lahko za tri centimetre nižji kakor je bil dosedaj. Dosedaj je bilo določeno, da mora vsakdo, ki hoče biti sprejet v angleško policijo, najmanj 1.79 m visok. Kdor je bil manjši, ni mogel k policiji. Sedaj bo lahko prišel k policiji, četudi bo imel le 1.76 m, kar pa je še vedno precej veliko. Uprava policije utemeljuje svoj razglas tako: Policija ima dandanes toliko različnih nalog, pri katerih je bolj kakor telesne velikosti potreba moralnih lastnosti in bistrosti vsakega moža.

»Res sem vesel, da sem našel ženo, kakršna si ti!«

»Menda, poleg mene pa si dobil še pol milijona najdenine!«

Francoski drobiž

Finančna komisija francoskega senata je dooznala, da je predraga zabava za državo, kovati sednji drobiž. Francozi imajo drobiž po 1 centim in po 5 centimov. Ta kovanec po 5 centimov imenujejo Francozi »sous« ali po naše groš. Ker pa je francoski frank zadnje čase tako hudo padel, je ta drobiž skoro brez vrednosti. Pa ne le to! En kovanec za 5 centimov stane v kovnici še enkrat toliko, kakor pa je v resnici vreden. Oni za 10 centimov pa stane 13 centimov. Zato bodo sedaj drobiž po 1 centim in 5 centimov odpravili. Je predrag in nepotreben.

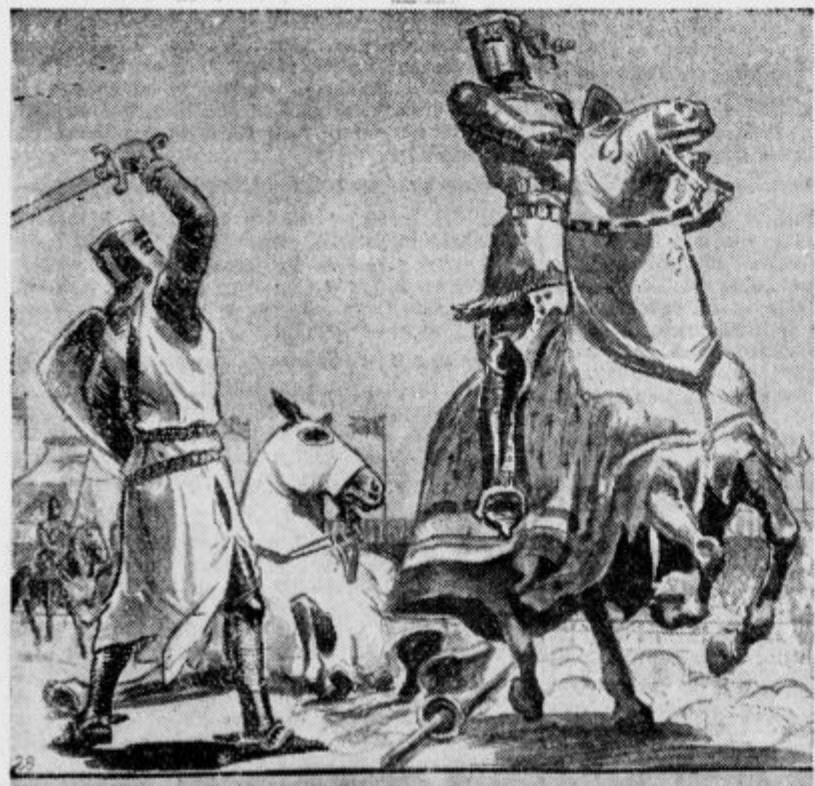
St. 28.

Zmaga

Zaradi svojega poraza razjarjeni vitez Briand se je dvignil s tal. Pripravljen je gledalcev, ki so navdušeno ploekali mlademu vitezu, ga je do skrajnosti razkačilo. Potegnil je iz nožnice svoj meč ter ga grozeče vihtel proti svojemu nasprotniku, ki se je že davno popravil v sedlu ter je sedaj v njem krepko sedel. Ko pa je videl, da mu nasprotnik grozi z mečem, je planil iz sedla in se pripravil na boj. V tem hipu je zajezdil med oba nasprotnika bojni sodnik ter ju opozoril, da bojna pravila ne dovoljujejo, da bi se boj tako nadaljeval.

»Dobro,« je kričal templovec, »toda srečava se spet tam, kjer se bova lahko nemoteno bojevala!«

»Če bi se to ne zgodilo,« mu je odvrnil drugi, »to nikakor ne bo moja krivda!« Tako sta se ločila. Razjarjeni vitez Briand se je vrnil v svoj šotor ter ga ves dan ni bilo več na spregled.

Po kratkem odmoru je neznani vitez nadaljeval svoj turnir, ker je bil za zmagovalca pripoznan le tisti, kdor je zlomil sulice vseh svojih petero nasprotnikov. In res se je zdelo, kakor da bi mladi vitez bil nepremagljiv, ker je vse svoje nasprotnike drugega za drugim položil na tla. Med grmečimi klici gledalcev je po boju pojezdil h galeriji, kjer je sedel knez Ivan, da od njega sprejme zmagovalčovo nagrado.

Tukaj je turnirski sodnik poprosil razdedinjenega, naj pove svoje ime ali pa vsaj privzdigne svoj vizir, da bi knez videl, kdo je. Toda neznanec se je otrešel, rekoč: »Zaobljuba me veže, da moram nekaj časa biti še nepoznan.« Ker takrat take in podobne zaobljube niso bile redke, sodnik ni več ničel vanj.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsake beseda Din 1.—; šentlavinjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka pešna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Dekle
vešče popolnoma samostojno boljše kuhe, sprejemem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 428. (b)

Potnik
za prodajo zelo dobrega predmeta od hiše do hiše, se sprejme proti 35% proviziji. Oglašiti se je takoj s pismeno ponudbo v upravo »Slov.« pod »Dobro zaslužek« št. 442. (b)

Potnike
sprejemem. Priložite 3 din v znamkah. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Dobro zaslužek« št. 19934.

Prodamo

Suhaga bukovega žaganja
več voz - ugodno prodajo trdka Čebin, Wolfova 3. Telefon 20-56. (1)

Les
Iipov, jelšev in jesenov, popolnoma suh, rezan od 25 do 80 mm — prodam najboljšemu ponudniku pri odjemu vse zaloge. — Ogledati in prevzeti na licu mesta. Frane Majdič, Vir, Domžale. (1)

Namočeno polenovko
dobite pri I. Buzzolini, Lingarjeva ulica. (1)

Žago polnojarmenik
in dve krožni žagi v najboljšem stanju skupno prodam zaradi opustitve obrata. Ogledati in prevzeti na licu mesta. — Frane Majdič, Vir, Domžale. (1)

Dva elektromotorja
— znamke »Sechenwerk«, za vrtilni tok, 2,2 in 2,5 PS, 220 voltov, 950 obratov, z drsnimi obroči, kompletno (zaganjač, natezalnica in jermenica), prodam. — Kocelj, Maribor, Slovenska ulica 37. (1)

Pohištvo

Kvalitetne spalnice
in kuhinje prodaja najugodnejše pohištvo Malenšek, Celovška cesta 258.

Dekliško sobo
s pisalno mizo ali brez prodam po ugodni ceni. — Mizarstvo Ličen, Celovška cesta 209, pri remizli.

Masivne spalnice
javorjeve, brstove po 2600 din, bela kuhinja 600 din prodam. Ljubljana, Prule št. 8. (8)

Poséstva

Vila za Bežigradom
dvostanovanjska, s komfortom, nedograjena — ugodno naprodaj. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Dobra naložba« št. 416. (p)

Kunaver Ludvik
gradbeno - strokovno naobrazeni posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Stanovanja

ISČEJO:
Dvosobno stanovanje
s pritliklinami in kopalnico, in sicer v bližini Tabora - iščem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 430.

ODDAJO:
Dvosobno stanovanje
oddam s 1. februarjem dvema osebama (državn. uslužbencu ali upokojenec). Ob Zeleni jami 11. Gerdina Marija. (6)

Glasba

KLAVIRSKÉ HARMONIKÉ
OD
DIN 480.—
ZAMETVAJTE BREZPLAČEN KATALOG
MEINEL & HEROLD
MARIBOR št. 102

Najbolj se boste zabavali z **Hohner harmoniko** katero kupite najceneje pri **R. WARBINEK** trgovina z različenimi instrumenti in potrebinami **LJUBLJANA** Miklošičeva cesta 4

Objave

Opozorilo!
Opozorjamo cenj. občinstvo, da g. Cernec Emil iz Maribora, ni več upravičen prodajati za nas avtomobile, ker smo mu odtegnili pooblastilo za vsako naše zastopstvo. — Trdka »Faun-Werke«, tovarna avtomobilov v Nürnbergu, generalno zastopstvo Beograd. (6)

Naročajte in širite
»SLOVENCA«

Denar

Hranilne knjižice
Mestne hranilnice ljublj. za 100.000 do 150.000 din, iščem proti prima garanciji in obrestni meri po dogovoru 1938. — Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Prima« št. 418. (d)

Vnajem

ODDAJO:
Žago - venecijanko
na električni pogon, oddam v najem. Suha št. 21, škofja Loka. (n)

Trgovino z meš. blagom
oddam v najem v industrijskem kraju na Gorenskem. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 441. (n)

St. Jerne

Sentjernejska fara izkazuje za preteklo leto naslednjo statistično sliko: Rojenih je bilo 182 oseb, umrlo pa je 95 faranov. Oklicanih je bilo 53 parov. a doma poročenih 89 dvojic zakonskih kandidatov. — Razdeljenih je bilo 44900 sv. obhajil. Število sv. obhajil se je od lani dvignilo skoraj za 5000. Tudi prirastek prebivalstva za 87 novih članov je razveseljeval in obenem lep dokaz za naravno in kulturno višino našega naroda!

Božična igra »Kralj z nebac«, ki so jo uprizorili igralci in igralke Prosv. društva v nedeljo, je prav lepo izpadla. Režijo je izvrstno izvedel g. kaplan Fink Ivan, ki je vso stvar v bistvu zamislil in posnel po uprizoritvah v ljubljanski drami. Kralja Heroda je prav dobro odigral medicinec g. Podobnik Joško, Tamaro pa učitelj abit. gđ. Recelj Karolina. Tudi ostale vloge so bile na dostojni višini. — Prosvetno društvo ponovi igro tudi še v nedeljo popoldne.

Umrli so minuli teden: Jurgalič Marija iz Grobelj, posestnik Jančar na Razdrtem in Martičič A. iz Sel. — Naj jim Bog nakloni večni mir in pokoj!

Kupujte lepa in trajna darila novoporočencem

TRGOVINA

H. NIČMAN, LJUBLJANA

Vam nudi vsakovrstne kipe, krasne križe za obesiti in postaviti, cele garniture svečniki od Din 60.— dalje, slike najrazličnejše velikosti in kvalitete. Cene izjemno nizke. Postrežba točna in solidna.

Kupimo

Vsakovrstno **zlato kupuje** po najvišjih cenah **CERNE, juvelir, Ljubljana** Wolfova ulica št. 3

Radio

Programi Radio Ljubljana

Četrtek, 13. januarja: 12 Uvertura (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.30 Cas, spored, obvestila — 13.30 Odlomki iz filmov (plošče) — 14.15 Vreme, borza — 15.30 Pestr zvoči (Radijski orkester) — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarik) — 19.30 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura — 19.30 Zabavni kotiček — 20. Harmoniko igra g. Rudolf Piliš — 20.40 Operni spevi in aapevi (Sodelujeta: gđc. Sonja Ivančič in Radijski orkester) — 22. Cas vreme, poročila, spored — 22.15 Zvoči v oddih (Radijski orkester). **Petek, 14. januarja:** 11 Šolaka ura: Kitajska in Kitajci (gg. Ferd. Thurnher in Miroslav Zori) — 12 Pri južnih Slovanih (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.30 Cas, spored, obvestila — 13.30 Na slovanskem severu (plošče) — 14.15 Vreme, borza — 18.30 Zenska ura (ga. Eml. Orazem) — 18.30 Pesnice iz Pariza (plošče) — 18.40 Slovensčina (g. dr. Stanko Leben) — 19.30 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura — 19.30 Zanimivosti o izseljencih — 20. Slovenski šramel — 21.1. ura gojenev in gojenk drž. konservatorija — 22. Cas, vreme, poročila, spored — 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi

Četrtek, 13. januarja: Belgrad-Zagreb: 20.00 Čelo, 20.30 Humor, 21.30 Pestre pesmi, 22.15 Ciganske romanee — **Dunaj:** 19.40 Klavir, 20. Igra, 22.30 Zabavni koncert — **Budimpešta:** 20.30 Večer balad, 21.20 Orkestralni koncert, 23. Plesna glasba — **Trst-Milan:** 17.15 Vokalni koncert, 21. Molnarjeva legenda iz predmestja »Lilium« — **Rim-Bari:** 17.15 Schubertov kvintet, 21. Morskega opera »Florenščina« — **Praga:** 19.35 Ofertna glasba, 22.40 Suite in mazurke — **Varšava:** 20.10 Vojaška godba, 22. Beethovenov septet — **Berlin-Hamburg:** 20. Plesna glasba — **Vratislava:** 19.10 Mozart in Čajkovski — **Lipsko:** 20. Brucknerjeva IV. simfonija — **Frankfurt:** 19.10 Glasba iz 18. stoletja — **Beromünster:** 20. Mestna godba iz St. Gallena, 21.40 Mojsirske balade — **Sottens:** 20.30 Operna glasba, 21.15 Vokal. koncert, 21.45 Operetna glasba — **Strasbourg:** 21.30 Saint Saenove skladbe.

+ Umrli nam je po kratki in mučni bolezni naša ljubljena soproga, zlata mamica, teta in svakinja, gospa

ANTONIJA ŠERJAK
upokojenka tobačne tovarne

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 14. januarja ob 2 popoldne izpred mrtvaške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovanska cesta 9) na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, dne 15. jan. ob pol 7 v cerkvi sv. Frančiška v Šiški. Ljubljana, dne 12. januarja 1938.

Frane Šerjak, soprog; Anica, hčerka — ter ostalo sorodstvo.

V globoki žalosti naznanjamo, da nam je umrla naša pre-dobra mati, stara mati, sestra, teta, tašča in svakinja, gospa

Karolina Damjanovič
roj. Podkrajšek

previdena s tolažili svete vere, v 83. letu starosti. Na zadnji poti je bomo spremili v četrtek, 13. januarja ob pol štirih popoldne iz hiše žalosti, Čevljarška ulica št. 2, na pokopališče k Sv. Križu. Sveta maša zadušnica se bo darovala v torek, 18. januarja ob sedmih jutraj v stolnici. V Ljubljani, dne 11. januarja 1938.

Zalujoči ostali.

Udruženje ključavničarskih mostrov v Ljubljani
naznanja svojim članom žalostno vest, da je umrl njen član in bivši odbornik, gospod

ANTON KREMŽAR

strojni ključavničarski mojster v St. Vidu nad Ljubljano

Pogreb bo v četrtek, dne 13. januarja ob 9 popoldne iz hiše žalosti v St. Vidu. Ljubljana, dne 12. januarja 1938.

Načelstvo.

Umrli je naš dobri oče, brat in stric, gospod

Franc Podbevšek

posestnik in železničar v pokoju

v torek, dne 11. januarja ob 10 zvečer, previden s tolažili svete vere. Pogreb nepozabnega bo v četrtek, dne 13. januarja 1938 ob 16 na pokopališče k Sv. Juriju v Stožicah. Malavas, dne 13. januarja 1938.

Zalujoča hčerka Ivanka in ostalo sorodstvo.

Umrli nam je naša ljubljena hčerka in sestra

Anica Miholič

uradnica

Pogreb nepozabne bo izpred mrtvaške veže Splošne bolnišnice v četrtek, dne 13. januarja 1938 ob 4 popoldne na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 12. januarja 1938.

Zalujoči ostali.

V globoki žalosti naznanjamo vsem žalostno vest, da je umrl na posledicah zahrbtnega napada pri izvrševanju težke službe naš član

INŽ. ADOLF PEKLAR

obratovodja rudnika Kopaonik Mines

v torek, dne 11. januarja 1938, star komaj 30 let. Pokopali ga bomo na pokopališču na Jesenicah v petek, dne 14. januarja 1938 ob 3 popoldne. Ohranili ga bomo v najlepšem spominu.

V Ljubljani, dne 12. januarja 1938.

Združenje jugoslovanskih rudarskih in topilniških inženirjev. Beogradska sekcija
Združenja jugoslovanskih rudarskih in topilniških inženirjev.

NENADOMA JE V STAROSTI 30 LET TRAGIČNO UMRIL
NAŠ DOBRI SIN, BRAT IN NEČAK

INŽENIR

ADOLF PEKLAR

UPRAVNIK RUDNIKA KOPAONIK

POGREB BLAGOPOKOJNEGA BO V PETEK, 14. T. M. OB TREH POPOLDNE IZPRED HIŠE ŽALOSTI NA FARNO POKOPALIŠČE

JESENICE, DNE 12. JANUARJA 1938

ZALUJOČE RODBINE PEKLAR IN JUTRŠNIK

Tvrška Ign. Vok, Ljubljana

naznanja žalostno vest, da je njena nad vse marljiva in vestna uradnica, gospodična

Anica Miholič

privatnica uradnica

dne 11. januarja 1938 umrla. — Pogreb bo v četrtek, 13. januarja ob 4 iz splošne bolnišnice. Tvrška bo ohranila plemenito in nad vse marljivo pokojnico v trajnem spominu! Naj počiva v miru!

V Ljubljani, dne 12. januarja 1938.

Tvrška Ign. Vok, Ljubljana